

ПРИЛЕПСКА ПИВАРНИЦА АД ПРИЛЕП

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО НА СЛУЖБАТА ЗА ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА ВО 2024 ГОДИНА

АПРИЛ 2025

www.pilepskapivarnica.com.mk

СОДРЖИНА

1. ВОВЕД	3
2. ОПИС НА ИЗВРШЕНИТЕ РЕВИЗИИ НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО	4
3. ОЦЕНА НА АДЕКВАТНОСТА И ЕФИКАСНОСТА НА СИСТЕМИТЕ ЗА ВНАТРЕШНА КОНТРОЛА.....	10
4. НАОДИ И ПРЕДЛОЖЕНИ МЕРКИ НА СЛУЖБАТА ЗА ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА	11
5. ОЦЕНА НА СПРОВЕДУВАЊЕТО НА МЕРКИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИ ОД СТРАНА НА СЛУЖБАТА ЗА ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА	12
6. ОЦЕНА НА РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА ПОСТАВЕНИТЕ ЦЕЛИ СО ГОДИШНИОТ ПЛАН ЗА РАБОТА И ОЦЕНА НА ПЛАНИРАНОТО ВРЕМЕ ЗА КОНТРОЛА И ЕВЕНТУАЛНО ОТСТАПУВАЊЕ	12
7. ИНФОРМАЦИИ ЗА ИЗВРШЕНИ ДРУГИ АКТИВНОСТИ	13

1. ВОВЕД

Како една од алатките која и стои на располагање на компанијата во извршувањето на своите работни задачи, во правец на подобрување на внатрешниот контролен систем, формирана е Службата за внатрешна ревизија во Прилепска Пиварница АД Прилеп. Истата функционира како независен организационен дел со основна цел да врши проверка на усогласеноста на интерните акти со позитивните законски прописи и регулативи како и оцена на системите за внатрешни контроли и управувањето со ризиците, нудејќи практични искуства и совети.

Со својот независен и непристрасен пристап во текот на обавување на своите работи и објавување на резултатите од работењето како и известување за спроведената внатрешна ревизија, Службата помага на Одборот на директори и на раководните лица во заштита на имотот на друштвото и во подобрување на квалитетот од работењето, во економично и ефикасно користење на средствата и сигурност на информациите.

Службата со своето работење придонесува за остварување на стратешките цели и деловната политика на компанијата преку подобрување на правилното и успешно спроведување на постапките во работењето со ризиците, владеење со ризиците и управување со истите. Со целосен надзор над работењето, Службата проверува дали друштвото ги извршува своите работи во склад со законските одредби, важечките меѓународно признати стандарди како и со внатрешните акти со кои се регулира работењето на друштвото. Воспоставувањето и одржувањето на системите на интерна контрола претставува одговорност на раководството и вработените под надзор на Управниот и Надзорниот одбор. Фреквентноста на вршење на ревизии на поединечни деловни активности и организациони единици во друштвото, внатрешната ревизија ја одредува преку рангирање на ризикот, негова анализа и проценка.

Службата за внатрешна ревизија врши постојана и целосна ревизија на законитоста, правилноста и ажурноста на работењето на друштвото преку:

- оцена на адекватноста и ефикасноста на системите за внатрешна контрола;
- оцена на спроведувањето политиките за управување со ризиците;
- оцена на поставеноста на информатичкиот систем
- оцена на точноста и веродостојноста на трговските книги и финансиските извештаи
- проверка на точноста, веродостојноста и навременоста во известувањето согласно со прописите и
- следење на почитувањето на прописите, политиките и процедурите на друштвото.

За своето работење Службата за внатрешна ревизија изготвува полугодишен и годишен извештај. Врз основа на член 10 од Законот за изменување и дополнување на Законот за трговските друштва (Сл.весник на Р.М број 48/2010) и членовите 415-а, 415-б, 415-в и 415-г, Службата за внатрешна ревизија поднесува годишен извештај за период 01.01.2024 31.12.2024 година. Со почетокот на календарската 2024 година а врз база на претходно изготвениот годишен план за работа, службата отпочна со предвидените активности.

2. ОПИС НА ИЗВРШЕНИТЕ РЕВИЗИИ НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО

Службата за внатрешна ревизија вршеше ревизорски активности предвидени со годишниот план за работа за 2024 година. Во текот на ревизорските анализи, одговорните лица беа редовно и навреме информирани за наодите и препораките од ревизијата.

Службата преку поединечни ревизии ја оценува соодветноста и ефикасноста на системот за внатрешна контрола и врз основа на објективни докази обезбедува соодветно ниво на уверување дека постојните процеси за управување со ризик, контролите и управувањето со работењето се во насока на остварување на стратешките цели и во крајна инстанца мисијата на Друштвото, притоа одговарајќи на следните прашања:

- Дали финансиските информации се прецизни и доверливи?
- Дали ризиците се идентификувани и минимизирани?
- Дали се следат надворешните прописи и општоприфатените внатрешни политики и процедури?
- Дали се задоволени соодветните критериуми на работењето?
- Дали ресурсите се користат на ефикасен и ефективен начин?
- Дали целите на организацијата се исполнуваат на ефективен начин?

Службата за внатрешна ревизија во 2024 година беше насочена кон ревизија на реалноста на искажаните состојби, реалноста и исправноста во примената на сметководствените политики, извршувањето на планираните инвестициски зафати и нивното влијание и можности за настанување на ризични ситуации во однос на финансиската стабилност на Друштвото, како и реалноста на искажаните состојби од работењето на Друштвото во изготвените и поднесени финансиски извештаи за 2024год.

➤ Управување со ризиците

Основната цел на Службата во овој процес е да ги контролира ризиците со превентивни контролни механизми а не да се реагира во моментот кога ќе настатне ризикот и со тоа да биде доведено во прашање постигнувањето на целите. Во таа насока вниманието на Службата особено беше насочено кон исклучување на присуството на секаков вид ревизорски и бизнис ризик. Особено се работеше на утврдување дека целите на Друштвото се усогласени со мисијата на истото, идентификувани се и оценети клучните ризици, избрани се соодветни одговори на ризиците, информациите во однос на ризиците се навремено соопштени така што вработените и раководството непречено ги обавуваа своите задачи согласно донесените одлуки за постапување.

Овде вреди да се нагласи дека Друштвото изминатата година прослави еден век постоење, ова говори многу за неговите внатршни контроли и поставеност, така да скоро и да нема процес кој што не е дел од континуирана интерна ревизија.

За разлика од интерните ризици кои се главно под контрола, Службата ги идентификуваше и екстерните или ризиците од надворешното окружување пред се “ad hoc” донесени политички и законски регулативи како дополнителен ризик или пропуштена можност – закана за успешно исполнување на утврдените задачи на Друштвото. Сепак Службата при анализа на ризиците констатираше дека Друштото антиципира дефинирано ниво на “прифатлив ризик”, кое може да обезбеди разумно ниво дека целите ќе бидат целосно постигнати.

Службата го имаше во предвид инхерентниот, контролниот и детекциониот ризик при вршење на ревизијата и нејзиното внимание беше целосно насочено кон исклучување на секаква можност за нивно присуство а со тоа е овозможено одржување на транспарентно информирање и во крајна инстанца одржување на ликвидноста и солвентноста на Друштвото на завидно ниво.

➤ Управување со процесите

Развојот на ИТ технологијата со акцент на вештачката интелигенција, новите пазарни услови, еволуцијата на потребите на купувачите, свесноста за одржување на животната средина се само некои од најважните причини кои нужно водат кон трансформација на процесите во Друштвото.

Свесни дека како резултат на погоре наведеното во наредните десетина години ќе се трансформира скоро се – стратегијата, процесите, алатите, производите, работното опкружување, менаџментот на „Прилепска Пиварница АД Прилеп“ креира стратегија која би осигурала долгорочна одржливост на компанијата. Поставени се јасни цели со прифатлива флексибилност, овозможувајќи развој на деловен модел со оптимизирање на ресурсите, иновации со трошководна покриеност, обезбедувајќи синхронизација помеѓу потребите на Друштвото, вработените, купувачите, брзо реагирање на промените и долгорочна одржливост, грижа за сопствениот микросистем во согласност со грижата за целиот екосистем (value chain) така што Друштвото и во 2024 година продолжи да работи на развојот на својот дигитален деловен модел и суштинско уредување и подобрување на процесите.

Во таа насока, свесна дека дигиталната трансформација претставува апсолутно погонско гориво за сите останати трансформации, Службата за внатрешна ревизија зеде активно учество во автоматизирање на деловните процеси со цел да се подобри ефикасноста да се намалат трошоците, и да се зголеми брзината на операциите. Водеше грижа за тоа вработените да ги разберат процесите и да ги одржуваат чисти а со цел да се овозможи на користење на напредни аналитики за донесување на информирани одлуки.

Бидејќи, дигитализацијата подразбира среден систем на податоци и трајна грижа за него, поврзувањето на стратешкото со оперативното работење, надградба на системот за планирање и известување претставува приоритетна задача на Службата на која ќе се фокусира и во иднина.

Насоките и во иднина ќе бидат преку меѓусебно поврзување на менаџментот, поставеноста на процесите, сметководството, финансиите а со помош на соодветна информатичка поддршка во заокружена целина да се добва големата слика на работењето на друштвото.

➤ Сметководствени политики

Во текот на деловната година Службата за внатрешна ревизија се ангажираше на преглед на позначајните сметководствени политики предвидени со актот на друштвото, во текот на годината, Службата за внатрешна ревизија континуирано вршеше контрола и следење на воспоставената законска регулатива која има влијание врз елементите од сметководствената политика и нејзиното имплементирање во работењето на друштвото при што не беа утврдени неусогласености помеѓу законската регулатива и елементите на позначајните сметководствени политики за 2024 година.

Во работењето на друштвото во деловната 2024 год. не беше констатирана несоодветна или погрешна примена на предвидените сметководствени политики.

➤ Ревизија на месечните финансиски извештаи за 2024 година

Службата за внатрешна ревизија во текот на 2024 година, активно учествуваше на месечните состаноци на кои се разгледуваат постигнатите резултати во актуелниот месец, следејќи ги при тоа во однос на зададените цели во планот како и остварените резултати во претходна година. Вклучително:

остварените перформанси во делот на продажба како во финансиски така и во вредносни показатели;

производство - постигнатата цена на чинење по артикл;

остварената профитабилност;

Врз основа на ревизија на постигнатите резултати, дадени беа конструктивни насоки и препораки кои целосно беа прифатени од органот на управување на друштвото.

Во анализата, Службата се потпира на холистичкиот пристап. Бидејќи секоја деловна одлука како domino ефект влијае на бројни фактори оттука неопходно е да се примени системско размислување фокусирано на целата слика наместо на поединечните елементи разбирајќи го начинот на кој различните делови на системот влијаат едни на други.

Целта на оваа ревизија беше да се утврди придржувањето кон сметководствените стандарди за финансиско известување, дали финансиските извештаи се изработени со правилно разбирање на опкружувањето во кое делува компанијата како и дали одделните елементи на финансиските извештаи се правилно проценети, измерени и прикажани.

➤ Ревизија на трошоци

Следењето на трошоците е континуирана задача на соодветните одделенија во друштвото, како резултат на истото во текот на вториот квартал од 2024 година беше направен ребаланс на буџетот со цел да се инкорпорираат актуелните трендови во тој момент.

Како резултат на преземените активности: ребрендирање на Златен Даб; нов визуелен идентитет на Пепси Титан; “РРА” измената, констатирано е дека остварените приходи ги оправдаа очекувањата во планот.

Службата преку алатките на контрола го следеше исполнувањето на целите.

Во текот на 2024 година Службата за внатрешна ревизија генерираше месечен извештај за планирани, актуелни и трошоци од претходна година за сите трошковни места а со цел да обезбеди уверување дека истите се движат во границите на оптималност, евентуалните девијации се комуницирани со одговорните лица.

Зголемениот потрошок на амбалажа за 26% во однос на претходна година неминовно ја наметна потребата да се размислува и да се пристапи кон воведување на систем за кауцирање на амбалажа.

За изминатата 2024 година забележано е отстапување на актуелните од планираните трошоци кои се одразија на профитабилноста на производите. Причините за ова беа главно од екстерна природа: донесен е „Законот за забрана на нефер трговски практики“ како и „Одлуката за ограничување на бруто профитната маржа на дел од основните прехранбени производи“ И двете мерки имаа значителен негативен импакт на крајниот финансиски резултат.

➤ Ревизија на побарувањата од купувачите

Службата за внатрешна ревизија и во планот за 2024 година предвиде ревизијата на побарувања од купувачите а со цел да се одржи и зајакне економичноста и рентабилноста на компанијата

Како резултат на донесувањето на „Законт за забрана на нефер трговски практики во синџирот на снабдување на земјоделски и прехранбени производи“ и во Македонското законодавство, се наметна потребата од ревидирање и склучување на нови договори за соработка со сите постоечки и идни купувачи.

Предмет на ревизија беа договорите кои ги склучува продажната служба со цел да се елиминираат евентуални пропусти. Службата пред се изврши проверка дали договорите склучени во тековната година ги содржат сите битни елементи, а во прв ред предметот на договорот, цената, роковите за испорака, условите за плаќање, надлежниот суд во случај на спор. Исто така се провери дали при составувањето на договорите учествувале лица со соодветно образование, дали со нив се

осигуруваат интересите на компанијата, дали поради недостиг на одредени битни елементи во договорот може да настанат непредвидени штети за компанијата.

Контролата на побарувањата од купувачите исто така ги опфати: веродостојноста на побарувањата односно нивната усогласеност со фактичката состојба кај деловните партнери, констатирање на присутноста и големината на ненаплатените побарувања.

Во поглед на наплатата на побарувањата, констатирано е дека се намалени деновите на наплата. Прометот во однос на 2023 е зголемен за 9,4% додека отвореноста кон купувачите е зголемена за 6,7%. Подобрувањето во наплатата не е забележано само на годишно вкупно ниво, туку и во поглед на рочната структура на побарувањата, има подобрување во истата и поместувањата се во позитивен правец.

Констатирано е дека постои добра координираност помеѓу Сектор за продажба и Правен сектор, будно и на редовно ниво се следи наплатата на побарувањата со навремено доставување на потсетување и опомена до купувачите.

➤ Вложувања во недвижности, постројки, опрема

Во текот на 2024 година, предмет на ревизија од страна на Службата за внатрешна ревизија беше и делот на инвестициските вложувања во недвижности, постројки и опрема.

Во текот на 2024 година беа ставени во употреба најавените проекти во претходниот годишен извештај. Во тековната година Прилепска Пиварница АД-Прилеп имаше направено значителни вложувања во недвижности, постројки и опрема при што констатирано е дека се ставени во употреба средства со вкупна набавна вредност од 119 милиони МКД.

Од кои, во постројки и опрема вложени се 16М. МКД; набавка на транспортни средства 31М.МКД; вложувања во фрижидери, тенди, шатори, апарати за точење пиво 67М.МКД.

Инвестициската активност продолжува и во наредна година така што во буџетот за 2025 година предвидени се капитални вложувања во износ од над 350М. МКД.

➤ Интерна ревизија на компјутерската обработка на податоците

За да се избегне погрешна процена на финансиската состојба на Друштвото, Службата за внатрешна ревизија во својот план на активности неопходно ја вклучува ревизијата на информатичкиот систем.

Оваа ревизија опфати процес на прибирање и процена на докази врз база на кои може да се процени успешноста на информатичкиот систем дека истиот работи во функција на зачувување на имотот на Друштвото, се одржува интегритетот на податоците, ресурсите на информатичкиот систем се користат на ефикасен начин.

При ревизијата на информатичкиот систем вниманието беше посветено на следните важни активности: процена на нивото на ризик во делувањето на информатичкиот систем, процена на ефективноста и ефикасноста на информатичкиот систем, анализа на перформансите на деловните процеси кои се одвиваат со помош на информатичкиот систем, проценка на безбедноста, доверливоста и заштитата на системот, имплементација на специфични контролни механизми (на пример контрола на континуитетот на системот, опоравување на системот после несакани настани, контрола на обработката на податоците.

3. ОЦЕНА НА АДЕКВАТНОСТА И ЕФИКАСНОСТА НА СИСТЕМИТЕ ЗА ВНАТРЕШНА КОНТРОЛА

Службата за внатрешна ревизија претставува дел од севкупниот систем на интерни контроли и придонесува за воспоставување на ефикасен систем на интерни контроли преку спроведување на следните главни активности:

- учество, помош во дизајнот и континуирано подобрување на компонентите на системот на интерни контроли, интерните контролни активности и како тие треба да се спроведуваат, заедно со менаџментот на соодветните организациони делови;
- континуиран мониторинг на имплементацијата на интерните контролни активности во процесите;
- зголемување на свесноста на вработените за интерните контроли со континуирано промовирање на бенефитите на цврст систем на интерни контроли;
- предлагање на измени во интерните контролни активности со цел нивно подобрување;

Врз основа на извршените поединечни ревизии во текот на 2024 година со користење на соодветни ревизорски докази, оценката на Службата за внатрешна ревизија за поставеноста на Системот за внатрешна контрола е дека истиот постојано се менува и прилагодува во зависност од промените во законската регулатива и актите на Друштвото, измените во технологијата на одредени процеси или системи. Затоа Системот на интерна контрола претставува значајна компонента во управувањето со Друштвото и обезбедува сигурна и стабилна основа за негово функционирање.

4. НАОДИ И ПРЕДЛОЖЕНИ МЕРКИ НА СЛУЖБАТА ЗА ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА

Врз основа на извршените ревизии во текот на 2024 година, Службата за внатрешна ревизија ги даде наодите односно препораките како што следи:

Р. Бр.	Област на ревизија	Цел на ревизијата	Мислење	Препораки
1	Управување со ризиците	Дали тековните активности на Друштвото во склад со стратешките планови. Спремноста на друштвото да одговори на екстерни ризици.	Одлично	2
2	Управување со процесите	Оцена на одржливоста на компанијата и спремноста да одговори на предизвиците на иднината (дигитална, организациска, пазарна, еколошка, финансиска трансформација). Ниво на компетенции на вработените да одговорот на новите барања.	Одлично	6
3	Сметководствени политики	Да се потврди конзистентноста на извештаите на друштвото со законската регулатива	Одлично	1
4	Ревизија на месечните финансиски извештаи	Следење на зададените цели, дали актуелните трендови се во корелација со зацртаните цели во годишниот план. Констатирање на причините за евентуални отстапувања и преземени мерки за амортизирање на разликите	Одлично	7
5	Ревизија на трошоци	Да се потврди економичноста и ефикасноста на работењето	Одлично	2
6	Ревизија на побарувањата од купувачите	Дали договорите со купувачите се во согласност со новите барања на Законската регулатива	Одлично	1
7	Вложување во недвижности, постројки, опрема	Ревизија на точноста и ажурноста на евиденцијата на капитални вложувања како и ревизија на стапка на поврат на инвестицијата	Одлично	1
8	Компјутерска обработка на податоците	Процена на интегритетот на податоците и ефикасноста во користењето на ресурсите на информатичкиот ситем	Одлично	4

5. ОЦЕНА НА СПРОВЕДУВАЊЕТО НА МЕРКИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИ ОД СТРАНА НА СЛУЖБАТА ЗА ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА

Раководството на компанијата ги прифати препораките на Службата за внатрешна ревизија дадени во годишниот извештај за 2024 година и се посвети на нивното спроведување. Во изминатата 2024 година на редовните состаноци, Службата, континуирано доставуваше извештаи за своето работење. Следењето на постоечкиот статус на дадените препораки претставува редовна задача на Службата. Службата за внатрешна ревизија има воспоставено процес на последователно следење со цел да стекне уверување дека нејзините препораки ефективно се имплементираат. Од страна на Службата вложен е максимален напор за доследна примена на сите препораки, преку следење на терен, присуство на работни состаноци, давање на стручни мислења, континуирано следење на реализацијата на дадените препораки и заклучоци. Препораките кои се во тек на реализација остануваат да бидат предмет на понатамошно следење. Резултатите ќе бидат презентирани во следниот извештај.

6. ОЦЕНА НА РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА ПОСТАВЕНИТЕ ЦЕЛИ СО ГОДИШНИОТ ПЛАН ЗА РАБОТА И ОЦЕНА НА ПЛАНИРАНОТО ВРЕМЕ ЗА КОНТРОЛА И ЕВЕНТУАЛНО ОТСТАПУВАЊЕ

Службата за внатрешна ревизија успешно ги реализираше предвидените ревизии согласно годишниот план за работа. Покрај планираните беа спроведени и вонредни ревизии кои исто така се составен дел на извештајот.

Употребеното време за извршување на ревизиите Службата го оценува како ефективно искористено и во согласност со планот без значајни отстапувања имајќи ги во предвид вонредните контроли.

7. ИНФОРМАЦИИ ЗА ИЗВРШЕНИ ДРУГИ АКТИВНОСТИ

Службата за внатрешна ревизија во тековната година се соочуваше и со дополнителни обврски: следење на спроведувањето на препораките на Службата и ефектите од нивната реализација, ажурирање на Стратешкиот и изготвување на Годишниот план за следната година, извршување на дополнителни ревизии на барање на раководството, организација на состаноци и изготвување на извештаи.

Службата вршеше редовни консултативни активности и даваше мислење и препораки кон одредени прашања од оперативното работење. Со мерење на перформансите, евалуација на резултатите и препораки за корективни акции Службата за ревизија претставуваше корективен инструмент на друштвото за постигнување на поставените цели.

На редовна основа се врши разгледување на статусот на дадените препораки од страна на Службата за внатрешна ревизија.

Координирање и комуникација на Службата за внатрешна ревизија со независната ревизија-Пелагониска Ревизорска Куќа ДОО Прилеп.

Деловните книги и изготвените годишни извештаи, Службата за внатрешна ревизија подетално ги проверува, ги вреднува позициите во деловните биланси и годишните сметки и ја известува јавноста за податоците од годишниот извештај кој е изготвен согласно законските прописи и внатрешните прописи со кои се регулира работењето на Друштвото. Службата согласно постојните прописи, на редовна основа го известува Управниот и Надзорниот одбор за конкретно преземените активности и донесени заклучоци.

Прилеп,
Април 2025

Служба за внатрешна ревизија

Жанета Зареска

Жанета Зареска

